

تحولات اخیر در صحنه نبرد اوکراین و آنچه تحت عنوان «طرح صلح ترامپ» برای پایان دادن به این جنگ خونین مطرح شده است، فراتر از یک تغییر تاکتیکی در سیاست خارجی ایالات متحده، نشانگر یک گسل عظیم در ساختار نظام بین‌الملل و پایان توهمات است که سال‌ها بر ذهنیت نخبگان غرب‌گرا در سراسر جهان سایه افکنده بود. جنگ اوکراین که روزگاری با وعده‌های پرطمطراق دموکراسی‌خواهی و دفاع از ارزش‌های غربی آغاز شد، اکنون در ایستگاه پایانی خود به آینه‌ای تمام‌نما از واقعیت عریان و خشن ژالیسم تهاجمی تبدیل شده است؛ جایی که در آن اخلاق، تعهدات و شرکات‌های استراتژیک قربانی منافع آنی قدرت‌های بزرگ می‌شوند. ولادیمیر زلنسکی که در آغاز این تراژدی، توسط ماشین تبلیغاتی غرب به نماد قهرمانی و ایستادگی بدل شده بود، امروز در قامت سیاستمداری شکست‌خورد ظاهر شده که کشورش را با طناب پوسیده اعتماد به واشنگتن به قعر چاهی از ویرانی و بدهی کشانده است. صدها هزار کشته، زیرساخت‌های نابود شده و از دست رفتن بخش‌های حیاتی از خاک سرزمین، تنها بخشی از هزینه‌ای است که اوکراین برای قمار بر سر چتر امنیتی آمریکا می‌پردازد. تصویر اولین دیدار زلنسکی با دونالد ترامپ پس از انتخابات، شاید گویاترین قصاب برای توصیف وضعیت جدید باشد؛ دیداری که در آن خبری از تشریفات گرم و وعده‌های حمایت ابدی نبود، بلکه صحنه‌ای از تحقیر آشکار یک متحد وابسته توسط یک تاجر سیاسی بود. ترامپ با ادبیاتی که مختص خود اوست، به صراحت یادآور شد که اگر دل‌های مالیات‌دهندگان آمریکایی نبود، پرونده اوکراین هفته‌ها پیش بسته شده بود. این برخورد سرد و کاسب‌کارانه، آب سردی بود بر پیکر کسانی که گمان می‌کردند در سیاست بین‌الملل، مفاهیمی چون وفاداری و اتحاد استراتژیک اصالتی دارند. زلنسکی که با امید دریافت تسلیحات پیشرفته و تضمین‌های امنیتی به دیدار رئیس‌جمهور منتخب آمریکا رفته بود، با واقعیتی تلخ روبه‌رو شد: اوکراین برای آمریکا نه یک شریک، بلکه یک پروژه پیمانکاری بود که اکنون تاریخ انقضای آن فرا رسیده و هزینه‌های نگهداری‌اش بیش از سود آن است. ترامپ با طرح صلحی که بیشتر شبیه به یک اولتیماتوم تسلیم است، به کی‌یف فهماند که دوران چک‌های سفید امضا به پایان رسیده و اکنون زمان تسویه حساب با واگذاری اراضی است.

طرح ۲۸ ماده‌ای ترامپ که زلنسکی در ابتدا آن را کاملاً ناممکن و به منزله تسلیم کرامت و استقلال اوکراین خوانده بود، به عنوان تنها گزینه روی میز، با ضرب‌الاجلی تحقیرآمیز به کی‌یف تحمیل شد. تهدید به قطع کامل و یک‌شبه تمامی کمک‌های نظامی، مالی و اطلاعاتی در صورت عدم پذیرش این طرح، نشان داد که واشنگتن هیچ ابایی از قربانی کردن متحدان خود برای دستیابی به اهداف جدیدش ندارد. مفاد این طرح که شامل واگذاری دائمی کریمه و دونباس، ایجاد مناطق حائل تحت نظارت روسیه، کوچک‌سازی اجباری ارتش اوکراین و ممنوعیت ابدی عضویت در ناتو است، عملاً به معنای بازنیویسی مرزهای اروپا و پذیرش خواسته‌های مسکو است. این همان صلحی است که اگر زلنسکی در ابتدای جنگ و با حفظ بخش‌های بیشتری از خاک خود می‌پذیرفت، شاید از ویرانی‌نیمی از کشورش جلوگیری می‌کرد؛ اما اعتماد به وعده‌های غرب، او را به مسیری کشاند که اکنون باید صلحی به مراتب خفت‌ناز را بپذیرد.

نکته قابل تأمل در این میان، چرخش مواضع سیاستمداران آمریکایی است که درس عبرتی بزرگ برای تمامی ناظران بین‌المللی محسوب می‌شود. مارکو روبریو که روزگاری از تندروترین چهره‌های ضد روسی بود و بر لزوم نابودی ماشین جنگی پوتین تأکید می‌کرد، اکنون در کسوت وزیر خارجه دولت ترامپ، ۱۸۰ درجه تغییر موضع داده و مجری طرحی شده که عملاً پیروزی روسیه را تثبیت می‌کند. این تغییر رویکرد نشان می‌دهد که در ایالات متحده، سیاست خارجی نه بر اساس اصول ثابت، بلکه بر مبنای منافع چرخشی احزاب و لابی‌های قدرت تعیین می‌شود. امنیت ملی اوکراین که باید مقدس‌ترین عنصر برای رهبران این کشور باشد اکنون به تابعی از دعوای داخلی کنگره آمریکا و تغییرات در کاخ سفید تبدیل شده است. این همان معنای فقدان استقلال سیاسی است؛ وضعیتی که در آن تصمیم‌گیری برای حیات و ممات یک ملت، نه در پایتخت آن کشور، بلکه هزاران کیلومتر دورتر و توسط کسانی گرفته می‌شود که هیچ تعلقی به سرنوشت آن ملت ندارند.

ادامه در صفحه ۷

رئیس مجلس در پاسخ به سؤال «فرهیختگان» گفت اگر قرار است

تغییراتی در دولت انجام شود، بهتر است توسط خود دولت و با گفت‌وگو انجام شود

اولویت، ترمیم کابینه توسط دولت است

گزارش «فرهیختگان» از جزئیات افزایش تعرفه اینترنت و وضع زیرساخت‌های مخابرات

اینترنت چقدر گران شد؟ کجا هزینه می‌شود؟

برخلاف آنچه رسانه‌های آمریکایی می‌گویند، رکورد فروش هفته اول انیمیشن جهان متعلق به «نژا ۲» است

جنگ سرد انیمیشن را چین برد

گازوئیل مصرفی برخی نیروگاه‌ها فرقی با مازوت ندارد؛ این گازوئیل‌ها بیش از ۱۰۰ برابر حد استاندارد گوگرد دارند

مازوئیل

گام بلند دانشگاه آزاد در مسیر مالکیت فکری با تدوین بخشنامه‌ای جامع

مخترعان برتر دانشگاه بهمن‌ماه معرفی می‌شوند

